Faculty of
Psychology and
Educational Sciences
**"Ovidius" University
of Constanta, Romania**

BLACK SEA JOURNAL OF PSYCHOLOGY

www.bspsychology.ro

9 772068 464001

BLACKSEA JOURNAL OF PSYCHOLOGY
eISSN: 2068-4649; Print ISSN: 2068-1186

The "Black Sea" Journal of Psychology
Vol. 6, Issue 2, 1-31, Spring, 2015
ISSN: 2068-4649
www.bspsychology.ro

The attention of the little preschooler (3-4 years) and his cognitive abilities

Claudia Sălceanu[1], Nicoleta Iordache[2], Sanda Petroiu (Radu)[3], Melis Portakal[4]
[1,2,3,4]Ovidius University of Constanta, Faculty of Psychology and Educational Sciences
claudiasalceanu@yahoo.com[1]

Abstract: The purpose of the research was to find out whether cognitive abilities in 3-4 year-old preschoolers correlate with visual attention. Cognitive abilities involve the activities which are necessary in mental processing of information. 44 children from two kindergardens in Constanta were tested. Testing revealed that all 5 dimensions (attention, memory, categorization, problem planning and problem solving, language - comprehension and expression), cognitive abilities correlate positively with visual attention. As a result of the research, differences were also found between how these abilities are appreciated by the teacher and by the parents. Another difference found was by gender.

Key words: cognitive abilities, visual attention, kindergardens

1. Introducere

Din mulțimea stimulilor cu care ființa umană se confruntă zilnic, sistemul cognitiv selecționează doar acei stimuli care au o valoare adaptativă sau motivațională semnificativă. Mecanismele psiho-fiziologice implicate în aceste selecții au fost etichetate cu numele de "atenție" (Miclea, 1999).

Procesarea atenţională (prosexică) este foarte importantă, din moment ce psihologii, dar şi oamenii obişnuiţi, consideră că resursele noastre psihice sunt limitate şi că există anumite limite privind cantitatea de informaţie pe care putem concentra resursele mentale la un anumit moment (Rusu, 2007). Autoarea consideră că fenomenul psihologic al atenţiei ne permite să ne folosim resursele mentale limitate în mod judicios. Beneficiile atenţiei dobândesc importanță când ne referim la procesele conştiente. Atenţia conştientă are trei obiective: monitorizarea interacţiunilor noastre cu mediul, ceea ce menţine conştienţa noastră despre cât de bine suntem adaptaţi la situaţia în care ne găsim; conectarea trecutului nostru (amintirile) cu prezentul (senzaţiile), oferindu-ne un simţ al continuităţii experienţei, care poate servi ca bază a identităţii de sine; controlarea şi planificarea acţiunilor noastre viitoare, pe baza informaţiei obţinute din monitorizare şi legăturile dintre amintirile trecute şi senzaţiile prezente.

BLACKSEA JOURNAL OF PSYCHOLOGY
eISSN: 2068-4649; Print ISSN: 2068-1186

The "Black Sea" Journal of Psychology
Vol. 6, Issue 2, 1-31, Spring, 2015
ISSN: 2068-4649
www.bspsychology.ro

1.1 Definiţii

Dintre toate formele de manifestare a vieții psihice, atenția este cel mai frecvent asociată cu performanța. Marele Dicționar al Psihologiei Larousse (2000, p. 120) definește atenția ca fiind ”orientare a activității prin obiective, care are ca efect creșterea eficienței proceselor de culegere a informației și de executare a sarcinilor”. Pentru Theodore Ribot (2000, pp. 16-17) “atenția este un monodeism intelectual, asociat cu o adaptare spontană sau artificială a individului”. Alexandru Roșca (1976, pp. 375) consideră că atenția constă în “orientarea selectivă și în concentrarea activității psihice asupra unor obiecte sau fenomene, ceea ce are ca efect reflectarea lor mai clară și mai completă, precum și creșterea eficienței activității”. Cel care definește atenția din perspectivă fiziologică este Mihai Golu (2000, p. 437): ”atenția este un proces psihofiziologic de orientare, concentrare și potențare selectivă a funcțiilor și activităților psihice și psihocomportamentale modale specific în raport cu obiectul și finalitatea lor proprie, asigurându-le atingerea unui nivel optim de eficienţă adaptivă”.

1.2 Perioada preşcolară

Atenția în perioada preșcolară. Perioada preșcolară este una dintre perioadele de dezvoltare psihică accentuată, fiind perioada de desprindere de mediul familiei și de adaptare la condițiile de grădiniță. Preşcolarul mic traversează o perioadă de trecere de la centrarea activităţii organismului pe satisfacerea nevoilor imediate, spre activităţi care implică satisfacerea unor trebuinţe psihologice. Atenția este importantă pentru desfășurarea diferitelor activități specifice preșcolarilor mici. Jocul este un teren de mobilizare, de concentrare și dezvoltare extensivă a atenției. Preşcolarul mic reuşeşte să se concentreze 5-7 minute (Șchiopu, 1997).

Conform Tinca Creţu (2009), atenţia prezintă câteva particularităţi caracteristice pentru acest stadiu. Este involuntară, se manifestă cu intermitenţă şi este superficială, dar puternic stimulată de spectacolul oferit de lumea înconjurătoare, de spaţiul de viaţă al copilului, pe care acesta îl explorează fără să obosească. Copilul este uşor de distras de orice modificare din ambianţă. Instabilitatea specifică preşcolarului se manifestă chiar şi când este vorba despre joc. Autoarea a constat că pe durata unui joc de 10 minute se pot produce 3-4 abateri de la desfăşurarea lui. Dar maturizarea neurofuncţională specifică stadiului de dezvoltare se manifestă şi prin creşterea stabilităţii relative a atenţiei, şi astfel, dacă la 2 ani se poate menţine la 10 minute, la 3 ani ajunge la 15 minute.

Totodată, în cursul acestui stadiu se înregistrează o nouă schimbare foarte importantă, şi anume atenţia începe să poată fi stimulată prin comenzile verbale ale adultului. Dacă i se cere copilului să fie atent, să privească ceea ce face altcineva, se reuşeşte provocarea şi dirijarea atenţiei sale. Această nouă posibilitate va fi o condiţie foarte importantă a progreselor din stadiul următor de dezvoltare (Creţu, 2009).

Fiind o condiție energizatoare de bază, atenția dobândește la preșcolarii mici câteva proprietăți a căror cunoaștere este necesară în munca de educație de la această vârstă; astfel, se manisfestă doar atenția involuntară care este susținută de firea curioasă a preșcolarului mic. Această curiozitate nu se manifestă doar față de joc, ci și față de persoane, lucruri, fenomene, dispozitive, etc. (Crețu, 2005). Un alt fenomen prezent în perioada socializării primare îl reprezintă comutarea atenției (shifting), proces implicat în trecerea voluntară a atenției de la un stimul la altul, de la o regulă la alta sau de la o activitate la alta (Hanania, & Smith, 2009). Autorii citați susțin că în perioada preșcolară comutarea atenției poate fi observată în situațiile în care copilul își mută atenția de la o dimensiune (culoare, formă, mărime, etc.) la altă dimensiune în funcție de cerințe. Spre exemplu, se solicită gruparea unor cercuri și

BLACKSEA JOURNAL OF PSYCHOLOGY
eISSN: 2068-4649; Print ISSN: 2068-1186

The "Black Sea" Journal of Psychology
Vol. 6, Issue 2, 1-31, Spring, 2015
ISSN: 2068-4649
www.bspsychology.ro

triunghiuri albastre și roșii prima dată în funcție de culoare (ex.: cercuri și triunghiuri roșii) și apoi în funcție de formă (ex.: cercuri albastre și roșii). Doar după 4 ani, majoritatea copiilor poate trece de la prima regulă la a doua şi înapoi cu uşurinţă, răspunzând adecvat cerinţelor.

Rezolvarea de probleme. "O problemă apare atunci când subiectul intenționează să își realizeze un scop, sau să reacționeze la o situație-stimul, pentru care nu are un răspuns adecvat stocat în memorie." (Miclea, 1999, p. 284). Mecanismele rezolvării de probleme au un caracter globalist, iar performanța rezolutivă deficitară poate fi corelată cu funcționarea neadecvată a memoriei sau categorizării. Miclea (1999) susţine că rezolvarea de probleme devine o consecință a funcționării interactive a mecanismelor cognitive.

Categorizarea. Categorizarea desemnează totalitatea prelucrărilor pe baza cărora, pornind de la diversitatea lumii externe, subiectul instituie categorii sau clase de obiecte. Funcțiile pe care le îndeplinește categorizarea sunt: gruparea obiectelor similare în aceeași categorie, codarea experienței, generarea de inferențe (Miclea, 1999). Categorizarea este ușor de procesat, stocat sau reactualizat, sistemul cognitiv operand cu o singură categorie în locul unei mulțimi de obiecte. Conform lui Miclea (1999, p. 134) recunoașterea în câteva sutimi de milisecunde se datorează "activării categoriale sau pattern-urilor de activare corespunzătoare".

Memoria. Rolul memoriei constă în întipărirea, conservarea și reactualizarea mijlocită, selectivă a experiențelor anterioare (Zlate, 2004). De asemenea, memoria asigură continuitatea, consistența, stabilitatea și finalitatea vieții psihice a individului. Fără a subestima rolul și semnificația altor capacități psihice existente, se poate afirma că în lipsa memoriei, celelalte competențe nu ar putea fi eficiente, deoarece, explică Zlate (2004), din nimic nu se poate crea nimic. Memoria dispune de o dinamică internă, dar și de o evoluție cu sens progresiv, ascendent, "ce se înscrie pe o traiectorie de la simplu la complex, de la inferior la superior" (Zlate, 2004, p. 347). Astfel, reiese faptul că memoria evoluează o dată cu vârsta cronologică ori intelectuală a omului. Datorită plasticității, mobilității și labilității scoarței cerebrale, preșcolarul mic memorează cu mare rapiditate. În schimb, informația este memorată pentru scurt timp. Totodată, perioada preșcolarității mici marchează și apariția primelor amintiri personale. În urma cercetărilor efectuate, literatura de specialitate specifică faptul că copiii aflați între 2 ani și 5 luni și 3 ani conturează pentru prima oară o amintire personală (Zlate, 2004).

Limbajul. Este cunoscut faptul că, părinții au o misiune deosebit de importantă în privința însușirii abilităților cognitive ale copilului: modelarea silabelor gângurite în cuvinte şi a cuvintelor în propoziţii, astfel încât copiii să ajungă ca la vârsta grădiniţei să producă forme gramaticale complexe şi să dobândească un vocabular activ (Sion, 2003). Conform Rusu (2007) la începutul celui de-al treilea an de viaţă copiii pot realiza combinaţii de cuvinte şi în jurul vârstei de 4 ani construcţii gramaticale. De asemenea, între 3 și 4 ani copilul poate fi capabil de rostirea unor propoziţii simple, care sunt expresia îmbogăţirii vocabularului și înţelegerea sintaxei. Vocabularul şi conceptele continuă să se dezvolte în termeni de fluenţă şi înţelegere astfel incat copilul îşi însuşeşte regulile sintaxei. Erorile determinate de suprareglare oferă informaţii despre modul în care copiii formează reguli despre structurile limbajului.

2. Obiective şi ipoteze

Obiectivul cercetării este identificarea unei corelaţii între abilităţile cognitive şi atenţia vizuală la preşcolarii cu vârste cuprinse între 3 şi 4 ani.

Ipoteza 1: Se prezumă că există o corelaţie între abilităţile cognitive şi atenţia vizuală la preşcolarii cu vârste cuprinse între 3 şi 4 ani.

The "Black Sea" Journal of Psychology
Vol. 6, Issue 2, 1-31, Spring, 2015
ISSN: 2068-4649
www.bspsychology.ro

Ipoteza 1.1: Se prezumă că există o corelaţie între dimensiunea atenţie a abilităţilor cognitive şi atenţia vizuală la preşcolarii cu vârste cuprinse între 3 şi 4 ani.

Ipoteza 1.2: Se prezumă că există o corelaţie între dimensiunea memorie a abilităţilor cognitive şi atenţia vizuală la preşcolarii cu vârste cuprinse între 3 şi 4 ani.

Ipoteza 1.3: Se prezumă că există o corelaţie între dimensiunea categorizare a abilităţilor cognitive şi atenţia vizuală la preşcolarii cu vârste cuprinse între 3 şi 4 ani.

Ipoteza 1.4: Se prezumă că există o corelaţie între dimensiunea rezolvare de probleme a abilităţilor cognitive şi atenţia vizuală la preşcolarii cu vârste cuprinse între 3 şi 4 ani.

Ipoteza 1.5: Se prezumă că există o corelaţie între dimensiunea limbaj a abilităţilor cognitive şi atenţia vizuală la preşcolarii cu vârste cuprinse între 3 şi 4 ani.

Ipoteza 2: Se prezumă că există o diferență între evaluările competențelor cognitive realizate de părinți și de cadrele didactice ale preşcolarilor cu vârste cuprinse între 3 şi 4 ani.

Ipoteza 2.1: Se prezumă că există o diferență între evaluările atenției ca şi competență cognitivă, realizate de părinți și de cadrele didactice ale preşcolarilor cu vârste cuprinse între 3 şi 4 ani.

Ipoteza 2.2: Se prezumă că există o diferență între evaluările memoriei ca şi competență cognitivă, realizate de părinți și de cadrele didactice ale preşcolarilor cu vârste cuprinse între 3 şi 4 ani.

Ipoteza 2.3: Se prezumă că există o diferență între evaluările categorizării ca şi competență cognitivă, realizate de părinți și de cadrele didactice ale preşcolarilor cu vârste cuprinse între 3 şi 4 ani.

Ipoteza 2.4: Se prezumă că există o diferență între evaluările rezolvării de probleme ca şi competență cognitivă, realizate de părinți și de cadrele didactice ale preşcolarilor cu vârste cuprinse între 3 şi 4 ani.

Ipoteza 2.5: Se prezumă că există o diferență între evaluările limbajului ca şi competență cognitivă, realizate de părinți și de cadrele didactice ale preşcolarilor cu vârste cuprinse între 3 şi 4 ani.

Ipoteza 3: Se prezumă că există diferenţe de gen în ceea ce priveşte atenţia vizuală a preşcolarilor cu vârste cuprinse între 3 şi 4 ani.

3. Descrierea eşantionului şi a metodelor utilizate

Eşantionul care a fost supus testării a fost alcătuit din preşcolari cu vârste cuprinse între 3 şi 4 ani din cadrul a două unităţi de învăţământ preşcolar din municipiul Constanţa. Eşantionul a fost format din 24 de fete şi 20 de băieţi.

Instrumentul ales a fost Testul atenţiei vizuale pentru grupa de vârstă 3-4 ani din Platforma PED[a] de la Cognitrom (2012). Copiilor li s-a prezentat o foaie de hârtie format A3 pe care erau printate 96 de figuri cuprinzând: un iepuraş, o locomotivă, o casă, un măr, un pom, o fetiţă, un câine, fiecare figură apărând de mai multe ori pe pagina prezentată. Sarcina copiilor a fost să descopere şi să indice cu degetul figurile reprezentând iepuraşi, aceştia fiind în număr total de 20. Timpul alocat sarcinii pentru fiecare copil a fost de 3 minute.

Cadrele didactice și părinții au avut de completat, pentru fiecare copil în parte, Screening-ul competenţelor cognitive, forma pentru educatori – SCC-E ¾ din Platforma PED[a] de la Cognitrom (2012) (25 itemi) și , forma pentru părinţi – SCC-P ¾ din aceeași platformă (20 itemi). Itemii sunt distribuţi pe 5 dimensiuni ale competenţelor cognitive: atenţie, memorie, categorizare, planificare și rezolvare de probleme, limbaj (comprehensiune și exprimare).

Itemii cuprinşi în cele două screening-uri descriu diferite comportamente măsurabile şi observabile, care reprezintă criterii pe care un copil ar trebui să le atingă la această vârstă.

BLACKSEA JOURNAL OF PSYCHOLOGY
eISSN: 2068-4649; Print ISSN: 2068-1186

The "Black Sea" Journal of Psychology
Vol. 6, Issue 2, 1-31, Spring, 2015
ISSN: 2068-4649
www.bspsychology.ro

Comportamentele descrise în itemi pot fi observate de către cadrul didactic, sau părinte, după caz, în timpul interacţiunii, respectiv în timpului petrecut cu copilul.

În realizarea cercetării s-a ţinut cont de principiile etice. A fost respectat Principiul informării şi obţinerii consimţământului prealabil din partea părinţilor preşcolarilor de a-i testa, explicându-li-se acestora obiectivul cercetării. De asemenea s-a respectat Principiul confidenţialităţii şi păstrării secretului profesional, numele preşcolarilor, ale educatorilor cât şi ale părinţilor acestora neapărând nicăieri în datele cercetării. Fiecărui subiect i s-a atribuit un cod unic format din litere, reprezentând iniţialele numelui şi ale prenumelui urmate de litera reprezentând iniţiala genului.

4. Rezultate

Prin prelucrarea statistică a datelor, s-au obţinut următoarele rezultate:

Ipoteza 1: Se prezumă că există o corelaţie între abilităţile cognitive şi atenţia vizuală la preşcolarii cu vârste cuprinse între 3 şi 4 ani.

Ipoteza 1.1: Se prezumă că există o corelaţie între dimensiunea atenţie a abilităţilor cognitive şi atenţia vizuală la preşcolarii cu vârste cuprinse între 3 şi 4 ani.

Tabelul 1. *Tests of Normality*

	Kolmogorov-Smirnov[a]			Shapiro-Wilk		
	Statistic	df	Sig.	Statistic	df	Sig.
scor	.263	44	.000	.704	44	.000
atentie.educator	.141	44	.029	.912	44	.003

a. Lilliefors Significance Correction

S-a obţinut distribuţie non normală (sig < 0.05), deci s-a aplicat metoda neparametrică de corelaţie (Spearman).

Tabelul 2. *Correlations*

			scor	atentie.educator
Spearman's rho	scor	Correlation Coefficient	1.000	.548**
		Sig. (2-tailed)	.	.000
		N	44	44
	atentie.educator	Correlation Coefficient	.548**	1.000
		Sig. (2-tailed)	.000	.
		N	44	44

**. Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

Aplicarea testului de corelaţie Spearman, a indicat faptul că, la un prag de semnificaţie p=0.01, există corelaţie pozitivă medie (0.4 < 0.548 < 0.6) între atenţia testată la preşcolarii de 3-4 ani şi abilităţile cognitive – dimensiunea atenţie apreciate de către educator.

BLACKSEA JOURNAL OF PSYCHOLOGY
eISSN: 2068-4649; Print ISSN: 2068-1186

The "Black Sea" Journal of Psychology
Vol. 6, Issue 2, 1-31, Spring, 2015
ISSN: 2068-4649
www.bspsychology.ro

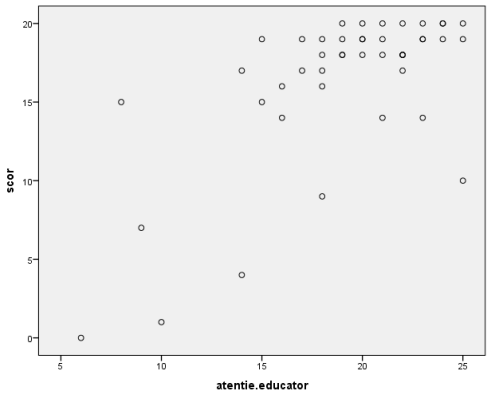

Figura 1. *Norul de puncte corelaţie: evaluare educator abilităţi cognitive – dimensiunea atenţie şi testare atenţie vizuală*

Există două cazuri aflate în afara norului de puncte. Un copil a scorat superior comparativ cu aprecierea educatorului, ceea ce poate indica o cunoaştere insuficientă a copilului de către cadrul didactic sau poate fi legat şi de temperamentul copilului, poate mai introvert. Un alt caz care se abate de la norul de puncte este al unui copil care a scorat mediu dar a fost apreciat superior de către educator, existând posibilitatea ca preşcolarul să fi performat sub posibilităţile sale în timpul testării datorită emoţiilor sau disconfortului de a interacţiona cu o persoană necunoscută.

Tabelul 3. *Tests of Normality*

	Kolmogorov-Smirnov[a]			Shapiro-Wilk		
	Statistic	df	Sig.	Statistic	df	Sig.
scor	.263	44	.000	.704	44	.000
atentie.parinte	.157	44	.008	.910	44	.002

a. Lilliefors Significance Correction

S-a obţinut distribuţie non normală (sig < 0.05), deci s-a aplicat metoda neparametrică de corelaţie (Spearman).

Tabelul 4. *Correlations*

			scor	atentie.parinte
Spearman's rho	scor	Correlation Coefficient	1.000	.426**
		Sig. (2-tailed)	.	.004
		N	44	44
	atentie.parinte	Correlation Coefficient	.426**	1.000
		Sig. (2-tailed)	.004	.
		N	44	44

**. Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

Aplicarea testului de corelaţie Spearman, a indicat faptul că, la un prag de semnificaţie p=0.01, există corelaţie pozitivă medie (0.4<0.426<0.6) între atenţia testată la preşcolarii de 3-4 ani şi abilităţile cognitive – dimensiunea atenţie apreciate de către părinte.

BLACKSEA JOURNAL OF PSYCHOLOGY
eISSN: 2068-4649; Print ISSN: 2068-1186

The "Black Sea" Journal of Psychology
Vol. 6, Issue 2, 1-31, Spring, 2015
ISSN: 2068-4649
www.bspsychology.ro

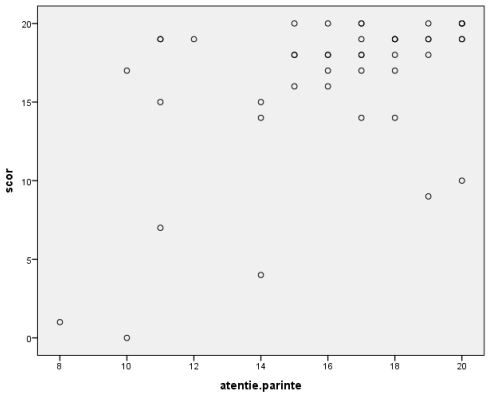

Figura 2. *Norul de puncte corelaţie: evaluare părinte abilităţi cognitive – dimensiunea atenţie şi testare atenţie vizuală*

Există câteva cazuri care se abat de la norul de puncte, 4 copii care au scorat superior dar au fost apreciaţi inferior de către părinţi şi 2 copii care au scorat mediu dar au fost apreciaţi superior de către părinţi, situaţii care indică o necunoaştere suficientă a copiilor de către părinţi, sau poate fi doar semnul lipsei pregătirii psihopedagogice a acelor părinţi.

Ipoteza 1.2: Se prezumă că există o corelaţie între dimensiunea memorie a abilităţilor cognitive şi atenţia vizuală la preşcolarii cu vârste cuprinse între 3 şi 4 ani.

Tabelul 5. *Tests of Normality*

	Kolmogorov-Smirnov[a]			Shapiro-Wilk		
	Statistic	df	Sig.	Statistic	df	Sig.
scor	.263	44	.000	.704	44	.000
memorie.educator	.217	44	.000	.808	44	.000

a. Lilliefors Significance Correction

S-a obţinut distribuţie non normală (sig < 0.05), deci s-a aplicat metoda neparametrică de corelaţie (Spearman).

Tabelul 6. *Correlations*

			scor	memorie.educator
Spearman's rho	scor	Correlation Coefficient	1.000	.391**
		Sig. (2-tailed)	.	.009
		N	44	44
	memorie.educator	Correlation Coefficient	.391**	1.000
		Sig. (2-tailed)	.009	.
		N	44	44

**. Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

BLACKSEA JOURNAL OF PSYCHOLOGY
eISSN: 2068-4649; Print ISSN: 2068-1186

The "Black Sea" Journal of Psychology
Vol. 6, Issue 2, 1-31, Spring, 2015
ISSN: 2068-4649
www.bspsychology.ro

Aplicarea testului de corelaţie Spearman, a indicat faptul că, la un prag de semnificaţie p=0.01, există corelaţie pozitivă slabă (0.391<0.4) între atenţia testată la preşcolarii de 3-4 ani şi abilităţile cognitive – dimensiunea memorie apreciate de către educator.

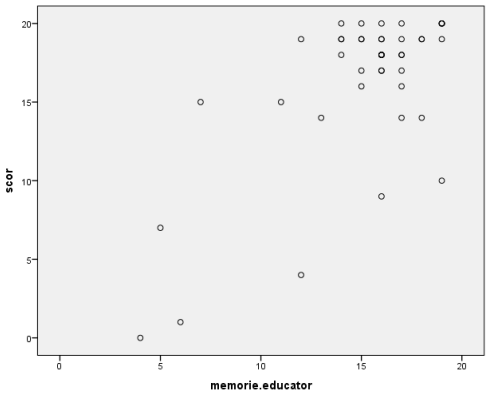

Figura 3. *Norul de puncte corelaţie: evaluare educator abilităţi cognitive – dimensiunea memorie şi testare atenţea vizuală*

Există un caz care se abate de la norul de puncte, un copil care a scorat mediu dar a fost apreciat superior de către educator, existând posibilitatea ca preşcolarul sa fi performat sub posibilităţile sale în timpul testării datorită emoţiilor sau disconfortului de a interacţiona cu o persoană necunoscută.

Tabelul 7. *Tests of Normality*

	Kolmogorov-Smirnov[a]			Shapiro-Wilk		
	Statistic	df	Sig.	Statistic	df	Sig.
scor	.263	44	.000	.704	44	.000
memorie.parinte	.171	44	.002	.940	44	.024

a. Lilliefors Significance Correction

S-a obţinut distribuţie non normală (sig < 0.05), deci s-a aplicat metoda neparametrică de corelaţie (Spearman).

Tabelul 8. *Correlations*

			scor	memorie.parinte
Spearman's rho	scor	Correlation Coefficient	1.000	.489**
		Sig. (2-tailed)	.	.001
		N	44	44
	memorie.parinte	Correlation Coefficient	.489**	1.000
		Sig. (2-tailed)	.001	.
		N	44	44

**. Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

BLACKSEA JOURNAL OF PSYCHOLOGY
eISSN: 2068-4649; Print ISSN: 2068-1186

The "Black Sea" Journal of Psychology
Vol. 6, Issue 2, 1-31, Spring, 2015
ISSN: 2068-4649
www.bspsychology.ro

Aplicarea testului de corelaţie Spearman, a indicat faptul că, la un prag de semnificaţie p=0.01, există corelaţie pozitivă medie (0.4 < 0.489 < 0.6) între atenţia testată la preşcolarii de 3-4 ani şi abilităţile cognitive – dimensiunea memorie apreciate de către părinte.

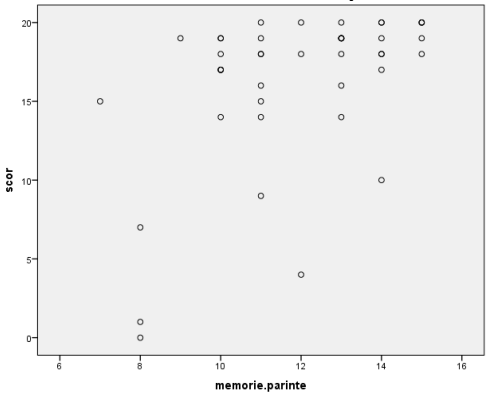

Figura 4. *Norul de puncte corelaţie: evaluare părinte abilităţi cognitive – dimensiunea memorie şi testare atenţie vizuală*

Există cazuri care se abat de la norul de puncte. Doi copii au scorat superior dar au fost apreciaţi de către părinţi sub medie, fapt ce poate indica fie o cunoaştere insuficientă a abilităţilor cognitive ale copiilor din partea părinţilor, fie o prea mare exigenţă în apreciere.

Ipoteza 1.3: Se prezumă că există o corelaţie între dimensiunea categorizare a abilităţilor cognitive şi atenţia vizuală la preşcolarii cu vârste cuprinse între 3 şi 4 ani.

Tabelul 9. *Tests of Normality*

	Kolmogorov-Smirnov[a]			Shapiro-Wilk		
	Statistic	df	Sig.	Statistic	df	Sig.
scor	.263	44	.000	.704	44	.000
categorizare.educator	.127	44	.072	.958	44	.111

a. Lilliefors Significance Correction

S-a obţinut distribuţie non normală (sig < 0.05), deci s-a aplicat metoda neparametrică de corelaţie (Spearman).

Tabelul 10. *Correlations*

			scor	categorizare.educator
Spearman's rho	scor	Correlation Coefficient	1.000	.186
		Sig. (2-tailed)	.	.226
		N	44	44
	categorizare.educator	Correlation Coefficient	.186	1.000
		Sig. (2-tailed)	.226	.
		N	44	44

BLACKSEA JOURNAL OF PSYCHOLOGY
eISSN: 2068-4649; Print ISSN: 2068-1186

The "Black Sea" Journal of Psychology
Vol. 6, Issue 2, 1-31, Spring, 2015
ISSN: 2068-4649
www.bspsychology.ro

Aplicarea testului de corelaţie Spearman, a indicat faptul că, la un prag de semnificaţie p=0.01, există corelaţie pozitivă slabă (0.186 < 0.4) între atenţia testată la preşcolarii de 3-4 ani şi abilităţile cognitive – dimensiunea categorizare apreciate de către educator.

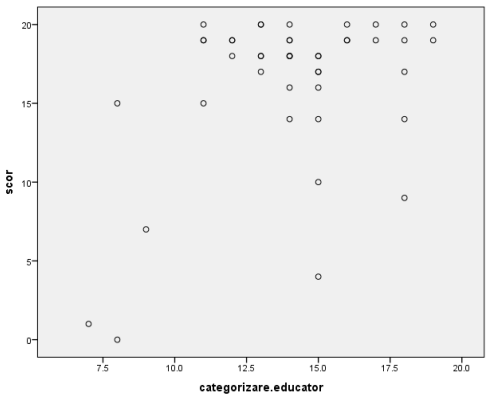

Figura 5*Norul de puncte corelaţie: evaluare educator abilităţi cognitive – dimensiunea categorizare şi testare atenţie vizuală*

Există câteva excepţii de la norul de puncte: trei copii care au scorat superior dar au fost apreciaţi sub medie de către educator şi doi copii care au scorat superior dar au fost apreciaţi sub medie de către educator. O explicaţie ar putea fi existenţa unor carenţe în pregătirea psiho-pedagogică a cadrului didactic.

Tabelul 11. *Tests of Normality*

	Kolmogorov-Smirnov[a]			Shapiro-Wilk		
	Statistic	df	Sig.	Statistic	df	Sig.
scor	.263	44	.000	.704	44	.000
categorizare.parinte	.172	44	.002	.918	44	.004

a. Lilliefors Significance Correction

S-a obţinut distribuţie non normală (sig < 0.05), deci s-a aplicat metoda neparametrică de corelaţie (Spearman).

Tabelul 12. *Correlations*

			scor	categorizare.parinte
Spearman's rho	scor	Correlation Coefficient	1.000	.265
		Sig. (2-tailed)	.	.082
		N	44	44
	categorizare.parinte	Correlation Coefficient	.265	1.000
		Sig. (2-tailed)	.082	.
		N	44	44

BLACKSEA JOURNAL OF PSYCHOLOGY
eISSN: 2068-4649; Print ISSN: 2068-1186

The "Black Sea" Journal of Psychology
Vol. 6, Issue 2, 1-31, Spring, 2015
ISSN: 2068-4649
www.bspsychology.ro

Aplicarea testului de corelaţie Spearman, a indicat faptul că, la un prag de semnificaţie p=0.01, există corelaţie pozitivă slabă (0.265 < 0.4) între atenţia testată la preşcolarii de 3-4 ani şi abilităţile cognitive – dimensiunea categorizare apreciate de către părinte.

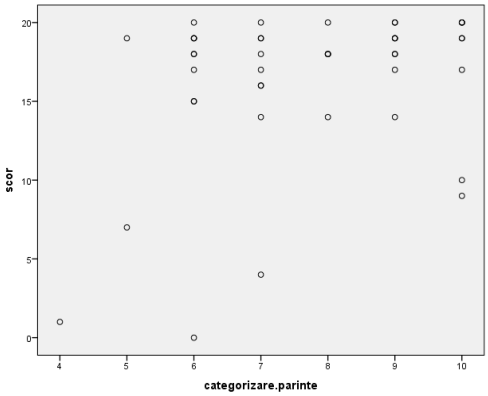

Figura 6. *Norul de puncte corelaţie: evaluare părinte abilităţi cognitive – dimensiunea categorizare şi testare atenţie vizuală*

Există câteva excepţii de la norul de puncte: cinci copii care au scorat superior dar au fost apreciaţi sub medie de către părinti şi doi copii care au scorat inferior dar au fost apreciaţi peste medie de către părinţi. O explicaţie ar putea fi lipsa cunoştinţelor psiho-pedagogice ale părinţilor.

Ipoteza 1.4: Se prezumă că există o corelaţie între dimensiunea rezolvare de probleme a abilităţilor cognitive şi atenţia vizuală la preşcolarii cu vârste cuprinse între 3 şi 4 ani.

Tabelul 13. *Tests of Normality*

	Kolmogorov-Smirnov[a]			Shapiro-Wilk		
	Statistic	df	Sig.	Statistic	df	Sig.
scor	.263	44	.000	.704	44	.000
rez.probl.educator	.279	44	.000	.740	44	.000

a. Lilliefors Significance Correction

S-a obţinut distribuţie non normală (sig < 0.05), deci s-a aplicat metoda neparametrică de corelaţie (Spearman).

Tabelul 14. *Correlations*

			scor	rez.probl.educator
Spearman's rho	scor	Correlation Coefficient	1.000	.396**
		Sig. (2-tailed)	.	.008
		N	44	44
	rez.probl.educator	Correlation Coefficient	.396**	1.000
		Sig. (2-tailed)	.008	.
		N	44	44

**. Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

BLACKSEA JOURNAL OF PSYCHOLOGY
eISSN: 2068-4649; Print ISSN: 2068-1186

The "Black Sea" Journal of Psychology
Vol. 6, Issue 2, 1-31, Spring, 2015
ISSN: 2068-4649
www.bspsychology.ro

Aplicarea testului de corelaţie Spearman, a indicat faptul că, la un prag de semnificaţie p=0.01, există corelaţie pozitivă slabă (0.396 < 0.4) între atenţia testată la preşcolarii de 3-4 ani şi abilităţile cognitive – dimensiunea rezolvarea de probleme apreciate de către educator.

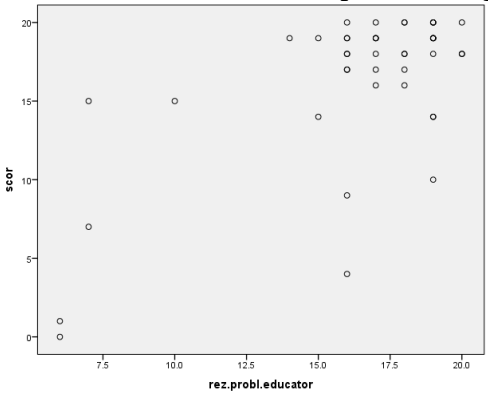

Figura 7. *Norul de puncte corelaţie: evaluare educator abilităţi cognitive – dimensiunea rezolvarea de probleme şi testare atenţie vizuală*

Există câteva excepţii de la norul de puncte: doi copii care au scorat superior dar au fost apreciaţi sub medie de către educator şi doi copii care au scorat sub medie dar au fost apreciaţi superior de către educator. O explicaţie ar putea fi existenţa unor carenţe în pregătirea psiho-pedagogică a cadrului didactic.

Tabelul 15. *Tests of Normality*

	Kolmogorov-Smirnov[a]			Shapiro-Wilk		
	Statistic	Df	Sig.	Statistic	df	Sig.
scor	.263	44	.000	.704	44	.000
rez.probl.parinte	.252	44	.000	.888	44	.000

a. Lilliefors Significance Correction

S-a obţinut distribuţie non normală (sig < 0.05), deci s-a aplicat metoda neparametrică de corelaţie (Spearman).

Tabelul 16. *Correlations*

			scor	rez.probl.parinte
Spearman's rho	Scor	Correlation Coefficient	1.000	.407**
		Sig. (2-tailed)	.	.006
		N	44	44
	rez.probl.parinte	Correlation Coefficient	.407**	1.000
		Sig. (2-tailed)	.006	.
		N	44	44

**. Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

BLACKSEA JOURNAL OF PSYCHOLOGY
eISSN: 2068-4649; Print ISSN: 2068-1186

The "Black Sea" Journal of Psychology
Vol. 6, Issue 2, 1-31, Spring, 2015
ISSN: 2068-4649
www.bspsychology.ro

Aplicarea testului de corelaţie Spearman, a indicat faptul că, la un prag de semnificaţie p=0.01, există corelaţie pozitivă medie (0.4 < 0.407 < 0.6) între atenţia testată la preşcolarii de 3-4 ani şi abilităţile cognitive – dimensiunea rezolvarea de probleme apreciate de către părinte.

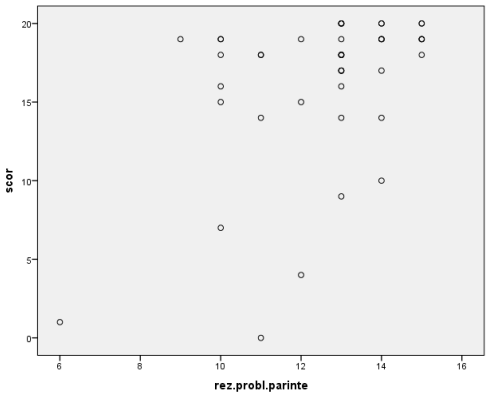

Figura 8. *Norul de puncte corelaţie: evaluare părinte abilităţi cognitive – dimensiunea rezolvarea de probleme şi testare atenţie vizuală*

Există câteva excepţii de la norul de puncte: trei copii care au scorat superior dar au fost apreciaţi sub medie de către părinţi şi doi copii care au scorat sub medie dar au fost apreciaţi mediu sau superior de către părinţi. O explicaţie ar putea fi lipsa cunoştinţelor psiho-pedagogice ale părinţilor.

Ipoteza 1.5: Se prezumă că există o corelaţie între dimensiunea limbaj a abilităţilor cognitive şi atenţia vizuală la preşcolarii cu vârste cuprinse între 3 şi 4 ani.

Tabelul 17. *Tests of Normality*

	Kolmogorov-Smirnov[a]			Shapiro-Wilk		
	Statistic	df	Sig.	Statistic	df	Sig.
scor	.263	44	.000	.704	44	.000
limbaj.educator	.121	44	.111	.935	44	.015

a. Lilliefors Significance Correction

S-a obţnut distribuţie non normală (sig < 0.05), deci s-a aplicat metoda neparametrică de corelaţie (Spearman).

Tabelul 18. *Correlations*

			scor	limbaj.educator
Spearman's rho	Scor	Correlation Coefficient	1.000	.435**
		Sig. (2-tailed)	.	.003
		N	44	44
	limbaj.educator	Correlation Coefficient	.435**	1.000
		Sig. (2-tailed)	.003	.
		N	44	44

**. Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

BLACKSEA JOURNAL OF PSYCHOLOGY
eISSN: 2068-4649; Print ISSN: 2068-1186

The "Black Sea" Journal of Psychology
Vol. 6, Issue 2, 1-31, Spring, 2015
ISSN: 2068-4649
www.bspsychology.ro

Aplicarea testului de corelaţie Spearman, a indicat faptul că, la un prag de semnificaţie p=0.01, există corelaţie pozitivă medie (0.4 < 0.435 < 0.6) între atenţia testată la preşcolarii de 3-4 ani şi abilităţile cognitive – dimensiunea limbaj apreciate de către educator.

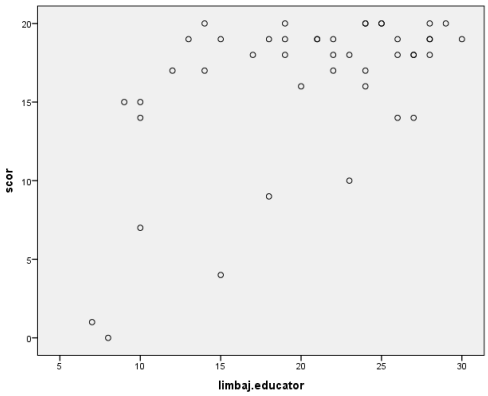

Fig. 9. *Norul de puncte corelaţie: evaluare educator abilităţi cognitive – dimensiunea limbaj şi testare atenţiie vizuală*

Există câteva excepţii de la norul de puncte, copii care au scorat superior dar au fost apreciaţi sub medie de către educator.O explicaţie ar putea fi factorul personalitate al copiilor, unii sunt poate mai introverţi, fapt ce impiedică aprecierea corectă din partea cadrului didactic.

Tabelul 19. *Tests of Normality*

	Kolmogorov-Smirnov[a]			Shapiro-Wilk		
	Statistic	Df	Sig.	Statistic	df	Sig.
scor	.263	44	.000	.704	44	.000
limbaj.parinte	.120	44	.114	.945	44	.037

a. Lilliefors Significance Correction

S-a obţinut distribuţie non normală (sig < 0.05), deci s-a aplicat metoda neparametrică de corelaţie (Spearman).

Tabelul 20. *Correlations*

			scor	limbaj.parinte
Spearman's rho	Scor	Correlation Coefficient	1.000	.464**
		Sig. (2-tailed)	.	.001
		N	44	44
	limbaj.parinte	Correlation Coefficient	.464**	1.000
		Sig. (2-tailed)	.001	.
		N	44	44

**. Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

BLACKSEA JOURNAL OF PSYCHOLOGY
eISSN: 2068-4649; Print ISSN: 2068-1186

The "Black Sea" Journal of Psychology
Vol. 6, Issue 2, 1-31, Spring, 2015
ISSN: 2068-4649
www.bspsychology.ro

Aplicarea testului de corelaţie Spearman, a indicat faptul că, la un prag de semnificaţie p=0.01, există corelaţie pozitivă medie (0.4 < 0.464 < 0.6) între atenţia testată la preşcolarii de 3-4 ani şi abilităţile cognitive – dimensiunea limbaj apreciate de către părinte.

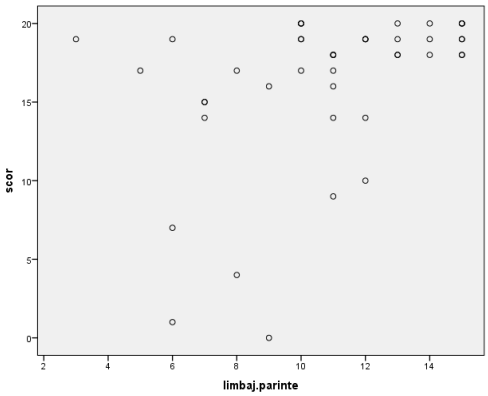

Figura 10. *Norul de puncte corelaţie: evaluare părinte abilităţ cognitive – dimensiunea limbaj şi testare atenţie vizuală*

Există câteva excepţii de la norul de puncte: trei copii care au scorat superior dar au fost apreciaţi sub medie de către părinţi şi un copil care a scorat la limita inferioară dar a fost apreciat peste medie de către părinţi. O explicaţie ar putea fi lipsa cunoştinţelor psiho-pedagogice ale părinţilor.

Ipoteza 2: Se prezumă că există o diferență între evaluările competențelor cognitive realizate de părinți și de cadrele didactice ale preşcolarilor cu vârste cuprinse între 3 şi 4 ani.

Ipoteza 2.1: Se prezumă că există o diferență între evaluările atenţiei ca şi competență cognitivă realizate de părinți și de cadrele didactice ale preşcolarilor cu vârste cuprinse între 3 și 4 ani.

Tabelul 21. *Descriptives*

	Evaluator		Statistic	Std. Error
atentie	educator	Mean	19.00	.688
		Median	20.00	
		Variance	20.837	
		Std. Deviation	4.565	
		Minimum	6	
		Maximum	25	
		Range	19	
		Interquartile Range	5	
		Skewness	-1.091	.357
		Kurtosis	1.027	.702
	parinte	Mean	16.09	.482
		Median	17.00	
		Variance	10.224	
		Std. Deviation	3.198	
		Minimum	8	

BLACKSEA JOURNAL OF PSYCHOLOGY
eISSN: 2068-4649; Print ISSN: 2068-1186

The "Black Sea" Journal of Psychology
Vol. 6, Issue 2, 1-31, Spring, 2015
ISSN: 2068-4649
www.bspsychology.ro

		Maximum	20	
		Range	12	
		Interquartile Range	5	
		Skewness	-.806	.357
		Kurtosis	-.174	.702

Indicii statistici de start vizibili în tabelul de mai sus indică pentru părinţi: media 16.09, abaterea standard 3.198 şi mediana 17.00, iar pentru educatori: media 19.00, abaterea standard 4.565 şi mediana 20.00

Tabelul 22. *Tests of Normality*

	evaluator	Kolmogorov-Smirnov[a]			Shapiro-Wilk		
		Statistic	df	Sig.	Statistic	df	Sig.
atentie	educator	.141	44	.029	.912	44	.003
	parinte	.157	44	.008	.910	44	.002

a. Lilliefors Significance Correction

S-au obţinut distribuţii non normale (sig < 0.05), deci s-a aplicat metoda neparametrică de comparaţie.

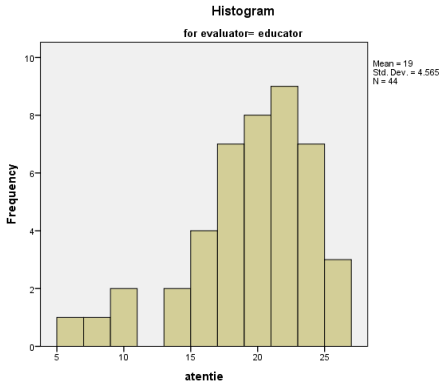

Figura 11. *Histograma frecveţelor simple abilităţi cognitive – dimensiunea atenţie, educator*

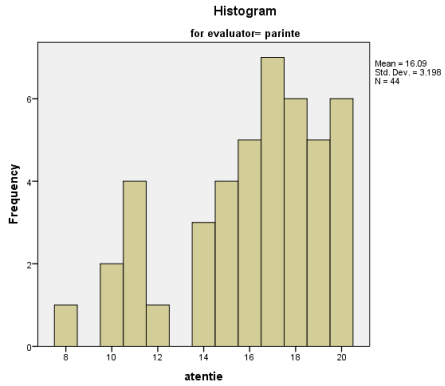

Figura 12. *Histograma frecvenţelor simple abilităţi cognitive – dimensiunea atenţie, părinte*

În urma aplicării testului de comparaţie pentru două eşantioane independente, U Mann Whitney, s-au obţinut diferenţe semnificative între cele două eşantioane (sig 2-tailed < 0.05), după cum se observă în tabelul de mai jos.

BLACKSEA JOURNAL OF PSYCHOLOGY
eISSN: 2068-4649; Print ISSN: 2068-1186

The "Black Sea" Journal of Psychology
Vol. 6, Issue 2, 1-31, Spring, 2015
ISSN: 2068-4649
www.bspsychology.ro

Tabelul 23. *Test Statistics*[a]

	atentie
Mann-Whitney U	513.500
Wilcoxon W	1503.500
Z	-3.806
Asymp. Sig. (2-tailed)	.000

a. Grouping Variable: evaluator

Diferenţele între evaluările atenţiei ca dimensiune a abilităţilor cognitive făcute de părinţi şi de educatori se observă şi în figura următoare.

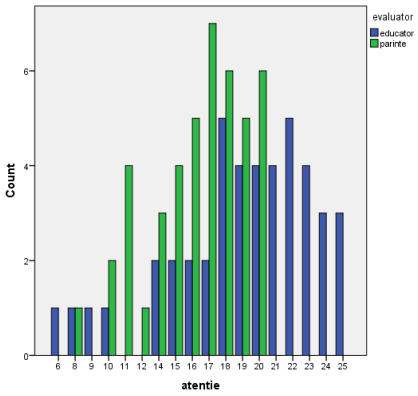

Figura 13. *Reprezentarea grafică a variabilei abilităţi cognitive – dimensiunea atenţie*

Ipoteza 2.2: Se prezumă că există o diferență între evaluările memoriei ca și competență cognitivă, realizate de părinți și de cadrele didactice ale preșcolarilor cu vârste cuprinse între 3 și 4 ani.

Tabelul 24. *Descriptives*

	Evaluator		Statistic	Std. Error
memorie	educator	Mean	15.09	.549
		Median	16.00	
		Variance	13.247	
		Std. Deviation	3.640	
		Minimum	4	
		Maximum	19	
		Range	15	
		Interquartile Range	3	
		Skewness	-1.680	.357
		Kurtosis	2.694	.702

BLACKSEA JOURNAL OF PSYCHOLOGY
eISSN: 2068-4649; Print ISSN: 2068-1186

The "Black Sea" Journal of Psychology
Vol. 6, Issue 2, 1-31, Spring, 2015
ISSN: 2068-4649
www.bspsychology.ro

	parinte	Mean	11.91	.325
		Median	12.00	
		Variance	4.643	
		Std. Deviation	2.155	
		Minimum	7	
		Maximum	15	
		Range	8	
		Interquartile Range	4	
		Skewness	-.374	.357
		Kurtosis	-.673	.702

Indicii statistici de start vizibili în tabelul de mai sus indică pentru părinţi: media 11.91 abaterea standard 2.155 şi mediana 12.00, iar pentru educatori: media 15.09, abaterea standard 3.640 şi mediana 16.00.

Tabelul 25. *Tests of Normality*

	evaluator	Kolmogorov-Smirnov[a]			Shapiro-Wilk		
		Statistic	Df	Sig.	Statistic	df	Sig.
memorie	educator	.217	44	.000	.808	44	.000
	parinte	.171	44	.002	.940	44	.024

a. Lilliefors Significance Correction

S-au obţinut distribuţii non normale (sig < 0.05), deci s-a aplicat metoda neparametrică de comparaţie.

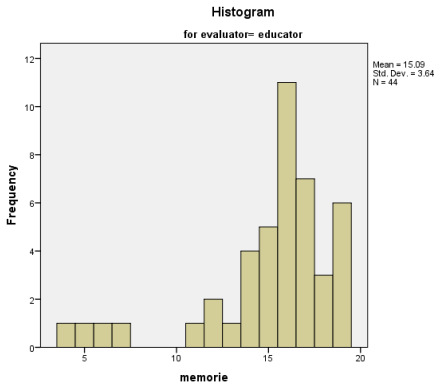

Figura 14. *Histograma frecvenţelor simple abilităţi cognitive – dimensiunea memorie, educator*

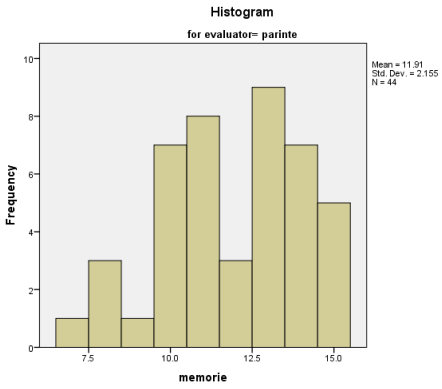

Figura 15. *Histograma frecvenţelor simple abilităţ cognitive – dimensiunea memorie, părinte*

BLACKSEA JOURNAL OF PSYCHOLOGY
eISSN: 2068-4649; Print ISSN: 2068-1186

The "Black Sea" Journal of Psychology
Vol. 6, Issue 2, 1-31, Spring, 2015
ISSN: 2068-4649
www.bspsychology.ro

În urma aplicării testului de comparaţie pentru două eşantioane independente, U Mann Whitney, s-au obţinut diferenţe semnificative între cele două eşantioane (sig 2-tailed < 0.05), după cum se observă în tabelul de mai jos.

Tabelul 26. *Test Statistics*[a]

	Memorie
Mann-Whitney U	311.500
Wilcoxon W	1301.500
Z	-5.505
Asymp. Sig. (2-tailed)	.000

a. Grouping Variable: evaluator

Diferenţele între evaluările memoriei ca dimensiune a abilităţilor cognitive făcute de părinţi şi de educatori se observă şi în figura următoare.

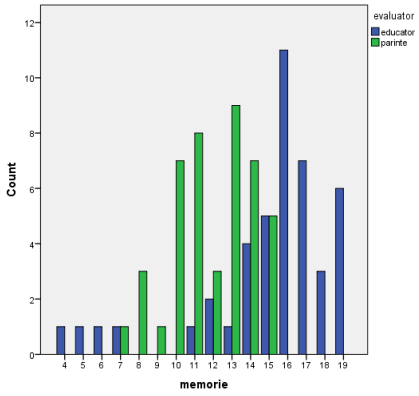

Figura 16. *Reprezentarea grafică a variabilei abilităţi cognitive – dimensiunea memorie*

Ipoteza 2.3: Se prezumă că există o diferență între evaluările categorizării ca şi competență cognitivă, realizate de părinți și de cadrele didactice ale preşcolarilor cu vârste cuprinse între 3 şi 4 ani.

Tabelul 27. *Descriptives*

	Evaluator		Statistic	Std. Error
categorizare	educator	Mean	14.07	.440
		Median	14.00	
		Variance	8.530	
		Std. Deviation	2.921	
		Minimum	7	

BLACKSEA JOURNAL OF PSYCHOLOGY
eISSN: 2068-4649; Print ISSN: 2068-1186

The "Black Sea" Journal of Psychology
Vol. 6, Issue 2, 1-31, Spring, 2015
ISSN: 2068-4649
www.bspsychology.ro

		Maximum	19	
		Range	12	
		Interquartile Range	4	
		Skewness	-.446	.357
		Kurtosis	.034	.702
	parinte	Mean	7.68	.251
		Median	7.50	
		Variance	2.780	
		Std. Deviation	1.667	
		Minimum	4	
		Maximum	10	
		Range	6	
		Interquartile Range	3	
		Skewness	-.097	.357
		Kurtosis	-1.051	.702

Indicii statistici de start vizibili în tabelul de mai sus indică pentru părinţi: media 7.68, abaterea standard 1.667 şi mediana 7.50, iar pentru educatori: media 14.07, abaterea standard 2.921 şi mediana 14.00.

Tabelul 28. *Tests of Normality*

	evaluator	Kolmogorov-Smirnov[a]			Shapiro-Wilk		
		Statistic	df	Sig.	Statistic	df	Sig.
categorizare	educator	.127	44	.072	.958	44	.111
	parinte	.172	44	.002	.918	44	.004

a. Lilliefors Significance Correction

S-au obţinut distribuţii non normale (sig < 0.05), deci s-a aplicat metoda neparametrică de comparaţie.

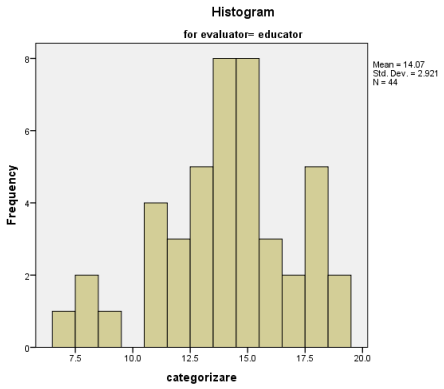

Figura 17. *Histograma frecvenţelor simple abilităţi cognitive – dimensiunea categorizare, educator*

BLACKSEA JOURNAL OF PSYCHOLOGY
eISSN: 2068-4649; Print ISSN: 2068-1186

The "Black Sea" Journal of Psychology
Vol. 6, Issue 2, 1-31, Spring, 2015
ISSN: 2068-4649
www.bspsychology.ro

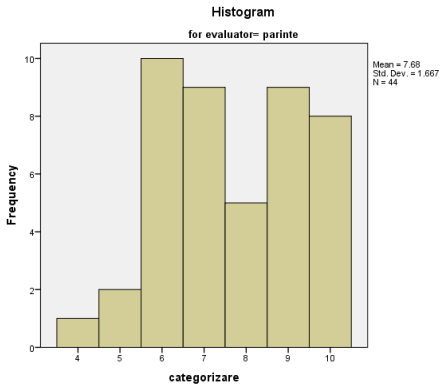

Figura 18. *Histograma frecvenţelor simple abilităţi cognitive – dimensiunea categorizare, părinte*

În urma aplicării testului de comparaţie pentru două eşantioane independente, U Mann Whitney, s-au obţinut diferenţe semnificative între cele două eşantioane (sig 2-tailed < 0.05), după cum se observă în tabelul de mai jos.

Tabelul 29. *Test Statistics*[a]

	categorizare
Mann-Whitney U	78.000
Wilcoxon W	1068.000
Z	-7.456
Asymp. Sig. (2-tailed)	.000

a. Grouping Variable: evaluator

Diferenţele între evaluările categorizării ca dimensiune a abilităţilor cognitive făcute de părinţi şi de educatori se observă şi în figura următoare.

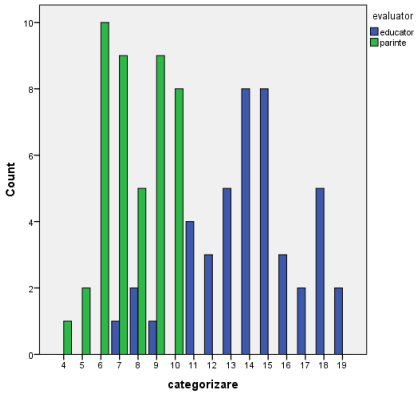

Figura 19. *Reprezentarea grafică a variabilei abilităţi cognitive – dimensiunea categorizare*

BLACKSEA JOURNAL OF PSYCHOLOGY
eISSN: 2068-4649; Print ISSN: 2068-1186

The "Black Sea" Journal of Psychology
Vol. 6, Issue 2, 1-31, Spring, 2015
ISSN: 2068-4649
www.bspsychology.ro

Ipoteza 2.4: Se prezumă că există o diferență între evaluările rezolvare de probleme ca şi competență cognitivă, realizate de părinți și de cadrele didactice ale preşcolarilor cu vârste cuprinse între 3 şi 4 ani.

Tabelul 30. *Descriptives*

	evaluator		Statistic	Std. Error
rezolvare.problem e	educator	Mean	16.36	.552
		Median	17.00	
		Variance	13.400	
		Std. Deviation	3.661	
		Minimum	6	
		Maximum	20	
		Range	14	
		Interquartile Range	3	
		Skewness	-1.873	.357
		Kurtosis	2.918	.702
	parinte	Mean	12.55	.292
		Median	13.00	
		Variance	3.742	
		Std. Deviation	1.934	
		Minimum	6	
		Maximum	15	
		Range	9	
		Interquartile Range	3	
		Skewness	-1.092	.357
		Kurtosis	1.596	.702

Indicii statistici de start vizibili în tabelul de mai sus indică pentru părinţi: media 12.55, abaterea standard 1.934 şi mediana 13.00, iar pentru educatori: media 16.36, abaterea standard 3.661 şi mediana 17.00.

Tabelul 31. *Tests of Normality*

	evaluator	Kolmogorov-Smirnov[a]			Shapiro-Wilk		
		Statistic	df	Sig.	Statistic	Df	Sig.
rezolvare.problem e	educator	.279	44	.000	.740	44	.000
	parinte	.252	44	.000	.888	44	.000

a. Lilliefors Significance Correction

S-au obţinut distribuţii non normale (sig < 0.05), deci s-a aplicat metoda neparametrică de comparaţie.

BLACKSEA JOURNAL OF PSYCHOLOGY
eISSN: 2068-4649; Print ISSN: 2068-1186

The "Black Sea" Journal of Psychology
Vol. 6, Issue 2, 1-31, Spring, 2015
ISSN: 2068-4649
www.bspsychology.ro

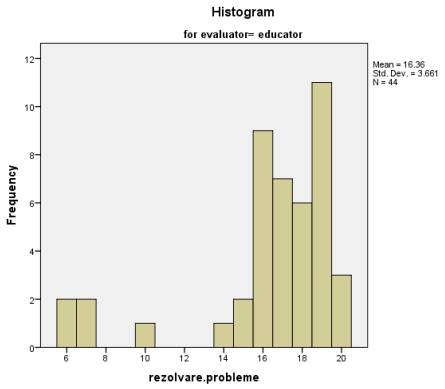

Figura 20 *Histograma frecvenţelor simple abilităţi cognitive – dimensiunea rezolvarea de probelme, educator*

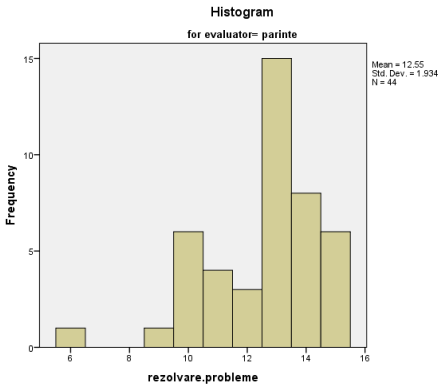

Figura 21. *Histograma frecvenţelor simple abilităţi cognitive – dimensiunea rezolvarea de probelme, părinte*

În urma aplicării testului de comparaţie pentru două eşantioane independente, U Mann Whitney, s-a obţinut faptul că există diferenţe semnificative între cele două eşantioane (sig 2-tailed < 0.05), după cum se observă în tabelul de mai jos.

Tabelul 32. *Test Statistics*[a]

	rezolvare.probleme
Mann-Whitney U	228.000
Wilcoxon W	1218.000
Z	-6.210
Asymp. Sig. (2-tailed)	.000

a. Grouping Variable: evaluator

Diferenţele între evaluările rezolvării de probleme ca dimensiune a abilităţilor cognitive făcute de părinţi şi de educatori se observă şi în figura următoare.

BLACKSEA JOURNAL OF PSYCHOLOGY
eISSN: 2068-4649; Print ISSN: 2068-1186

The "Black Sea" Journal of Psychology
Vol. 6, Issue 2, 1-31, Spring, 2015
ISSN: 2068-4649
www.bspsychology.ro

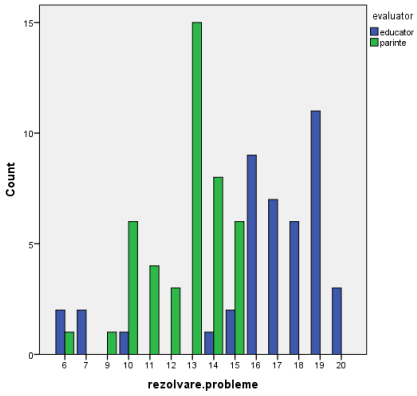

Figura 22. *Reprezentarea grafică a variabilei abilităţi cognitive – dimensiunea rezolvarea de probleme*

Ipoteza 2.5: Se prezumă că există o diferență între evaluările limbajului ca şi competență cognitivă, realizate de părinți și de cadrele didactice ale preşcolarilor cu vârste cuprinse între 3 şi 4 ani.

Tabelul 33. *Descriptives*

	evaluator		Statistic	Std. Error
limbaj	educator	Mean	20.39	.981
		Median	22.00	
		Variance	42.336	
		Std. Deviation	6.507	
		Minimum	7	
		Maximum	30	
		Range	23	
		Interquartile Range	11	
		Skewness	-.523	.357
		Kurtosis	-.858	.702
	parinte	Mean	10.84	.468
		Median	11.00	
		Variance	9.625	
		Std. Deviation	3.102	
		Minimum	3	
		Maximum	15	
		Range	12	
		Interquartile Range	4	
		Skewness	-.495	.357
		Kurtosis	-.367	.702

BLACKSEA JOURNAL OF PSYCHOLOGY
eISSN: 2068-4649; Print ISSN: 2068-1186

The "Black Sea" Journal of Psychology
Vol. 6, Issue 2, 1-31, Spring, 2015
ISSN: 2068-4649
www.bspsychology.ro

Indicii statistici de start vizibili în tabelul de mai sus indică pentru părinţi: media 10.84, abaterea standard 3.102 şi mediana 11.00, iar pentru educatori: media 20.39, abaterea standard 6.507 şi mediana 22.00.

Tabelul 34.. *Tests of Normality*

	evaluator	Kolmogorov-Smirnov[a]			Shapiro-Wilk		
		Statistic	df	Sig.	Statistic	df	Sig.
Limba j	educator	.121	44	.111	.935	44	.015
	parinte	.120	44	.114	.945	44	.037

a. Lilliefors Significance Correction

S-au obţinut distribuţii normale (sig > 0.05), deci s-a aplicat metoda parametrică de comparaţie.

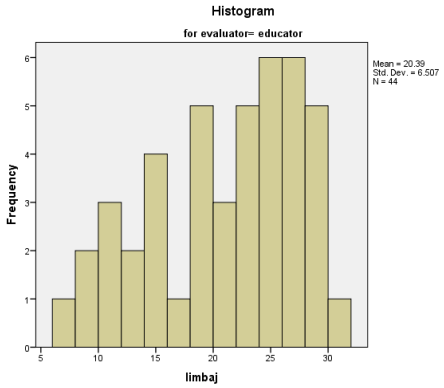

Figura 23. *Histograma frecvenţelor simple abilităţi cognitive – dimensiunea limbaj, educator*

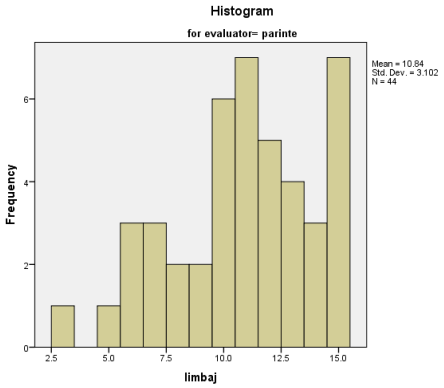

Figura 24. *Histograma frecvenţelor simple abilităţi cognitive – dimensiunea limbaj, părinte*

În urma aplicării testului de comparaţie pentru două eşantioane independente, testul t, s-a obţinut faptul că există diferenţe semnificative între cele două eşantioane (sig 2-tailed < 0.05), după cum se observă în tabelul de mai jos.

BLACKSEA JOURNAL OF PSYCHOLOGY
eISSN: 2068-4649; Print ISSN: 2068-1186

The "Black Sea" Journal of Psychology
Vol. 6, Issue 2, 1-31, Spring, 2015
ISSN: 2068-4649
www.bspsychology.ro

Tabelul 35. *Independent Samples Test*

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
limbaj	Equal variances assumed	26.305	.000	8.784	86	.000	9.545	1.087	7.385	11.706
	Equal variances not assumed			8.784	61.592	.000	9.545	1.087	7.373	11.718

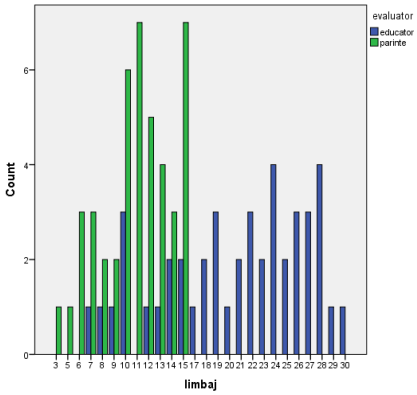

Figura 25. *Reprezentarea grafică a variabilei abiliăţti cognitive – dimensiunea limbaj*

BLACKSEA JOURNAL OF PSYCHOLOGY
eISSN: 2068-4649; Print ISSN: 2068-1186

The "Black Sea" Journal of Psychology
Vol. 6, Issue 2, 1-31, Spring, 2015
ISSN: 2068-4649
www.bspsychology.ro

Ipoteza 3: Se prezumă că există diferenţe de gen în ceea ce priveşte atenţia vizuală a preşcolarilor cu vârste cuprinse între 3 şi 4 ani.

Tabelul 36. *Descriptives*

	gen		Statistic	Std. Error
Scor	masculin	Mean	14.10	1.434
		Median	16.50	
		Variance	41.147	
		Std. Deviation	6.415	
		Minimum	0	
		Maximum	20	
		Range	20	
		Interquartile Range	9	
		Skewness	-1.201	.512
		Kurtosis	.235	.992
	feminin	Mean	18.08	.446
		Median	18.50	
		Variance	4.775	
		Std. Deviation	2.185	
		Minimum	10	
		Maximum	20	
		Range	10	
		Interquartile Range	3	
		Skewness	-2.379	.472
		Kurtosis	7.628	.918

Indicii statistici de start vizibili în tabelul de mai sus indică pentru genul feminin: media 18.08, abaterea standard 2.185 şi mediana 18.50, iar pentru genul masculin: media 14.10, abaterea standard 6.415 şi mediana 16.50.

Tabelul 37. *Tests of Normality*

	gen	Kolmogorov-Smirnov[a]			Shapiro-Wilk		
		Statistic	df	Sig.	Statistic	df	Sig.
Scor	masculin	.244	20	.003	.812	20	.001
	feminin	.235	24	.001	.753	24	.000

a. Lilliefors Significance Correction

S-au obţinut distribuţii non normale (sig < 0.05), deci s-a aplicat metoda neparametrică de comparaţie.

BLACKSEA JOURNAL OF PSYCHOLOGY
eISSN: 2068-4649; Print ISSN: 2068-1186

The "Black Sea" Journal of Psychology
Vol. 6, Issue 2, 1-31, Spring, 2015
ISSN: 2068-4649
www.bspsychology.ro

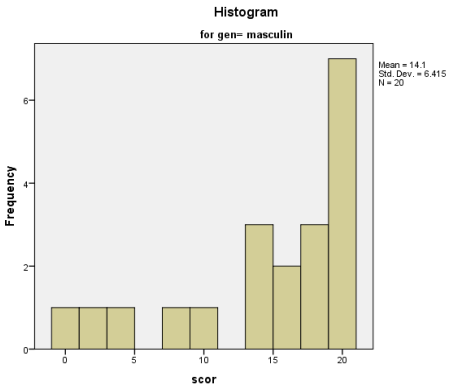

Figura 26. *Histograma frecvenţelor simple atenţie vizuală, gen masculin*

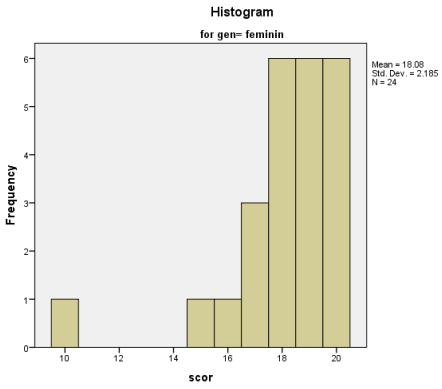

Figura 27. *Histograma frecvenţelor simple atenţie vizuală, gen feminin*

În urma aplicării testului de comparaţie pentru două eşantioane independente, U Mann Whitney, s-a obţinut o diferenţă semnificativă (sig 2-tailed 0.025 < 0.05) în ceea ce priveşte atenţia vizuală, după cum se observă şi in tabelul de mai jos.

Tabelul 38. *Test Statistics*[a]

	scor
Mann-Whitney U	146.500
Wilcoxon W	356.500
Z	-2.236
Asymp. Sig. (2-tailed)	.025

a. Grouping Variable: gen

Diferenţele pe gen la preşcolarii cu vârste cuprinse între 3 şi 4 ani în ceea ce priveşte atenţia vizuală se observă şi în figura următoare.

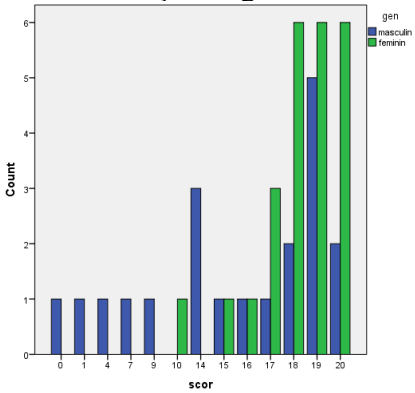

Figura 28. *Reprezentarea grafică a variabilei atenţie vizuală*

BLACKSEA JOURNAL OF PSYCHOLOGY
eISSN: 2068-4649; Print ISSN: 2068-1186

The "Black Sea" Journal of Psychology
Vol. 6, Issue 2, 1-31, Spring, 2015
ISSN: 2068-4649
www.bspsychology.ro

Concluzii

Ipoteza 1 - *Se prezumă că există o corelaţie între abilităţile cognitive şi atenţia vizuală la preşcolarii cu vârste cuprinse între 3 şi 4 ani*.

După prelucrarea statistică a datelor se observă că prima ipoteză se confirmă, atenţia vizuală corelează pozitiv cu abilităţile cognitive ale preşcolarilor cu vârste cuprinse între 3 şi 4 ani. În general scorurile obţinute de copii au confirmat corelaţia cu fiecare din cele cinci dimensiuni ale abilităţilor cognitive (atenţie, memorie, categorizare, rezolvarea de probleme şi limabj). Au fost găsite şi câteva excepţii (scoruri în afara norului de puncte, cf. figurilor de mai jos), excepţii ce pot fi explicate printr-o necunoaştere sau apreciere incorectă a abilităţilor copiilor de către cadrul didactic sau de către părinte. Există diferenţe de personalitate, de temperament între copii, unii sunt mai extraverţi, se exprimă mai mult decât alţii, astfel ei pot fi apreciaţi mai favorabil decât alţii care pot avea abilităţi superioare, dar care nu se exprimă şi astfel acestea pot rămâne necunoscute în mod corect cadrelor didactice care fac aprecierea. În privinţa excepţiilor găsite în aprecierile părinţilor, acestea se pot datora felului diferit, mai mult sau mai puţin indulgent, în care aceştia fac aprecierea. Sunt părinţi care îşi apreciază copiii mai favorabil, ei le supraapreciază abilităţile, deşi copiii scorează mai puţin, dar există şi părinţi mai exigenţi, care, deşi copiii au obţinut un scor mare la proba de atenţie, aceştia i-au apreciat mai puţin favorabil.

Ipoteza 2 - *Se prezumă că există o diferenţă între evaluările competenţelor cognitive realizate de părinţi şi de cadrele didactice ale preşcolarilor cu vârste cuprinse între 3 şi 4 ani*.

De asemenea şi pe cea de-a doua ipoteză se confirmă prezumţia iniţială: între felul în care educatorii apreciază abilităţile cognitive ale preşcolarilor şi felul în care acestea sunt apreciate de către părinţii lor există diferenţe. Pe toate cele cinci dimensiuni ale abilităţilor cognitive (atenţie, memorie, categorizare, rezolvarea de probleme şi limbaj) s-a observat o apreciere superioară din partea cadrelor didactice faţă de aprecierea părinţilor. Acest fapt poate fi pus pe seama unei mai bune cunoaşteri a cadrelor didactice în privinţa abilităţilor cognitive ale copiilor, lucru deloc surprinzător având în vedere pregătirea profesională a educatorilor, natura timpului petrecut împreună cu copiii, cât şi posibilitatea unei mai mari obiectivităţi. Mai mult, itemii platformei PED[a] sunt construiţi în concordanţă cu competenţele propuse de Ministerul Educaţiei Naţionale pentru activitatea cadrelor didactice, astfel încât evaluarea acestora are un caracter mai obiectiv decât cea realizată de părinţi. Părinţii, în marea lor majoritate, nu dispun de resursele de formare profesională necesare lucrului cu copiii, la această vârstă ei sunt mai permisivi în ceea ce priveşte activitatea şcolară (preşcolară, în cazul copiilor de 3-4 ani), ei le acordă acestora mai mult timp de joacă decât copiilor mai mari, lucru ce poate genera o cunoaştere insuficientă a capacităţilor lor cognitive reale. Părinții interacționează cu copiii în alte context decât cadrul educațional, școlar, formal. O altă explicație este şi subiectivismul părinţilor faţă de proprii copii. Acesta poate acţiona în două direcţii sunt părinţi mai indulgenţi,

BLACKSEA JOURNAL OF PSYCHOLOGY
eISSN: 2068-4649; Print ISSN: 2068-1186

The "Black Sea" Journal of Psychology
Vol. 6, Issue 2, 1-31, Spring, 2015
ISSN: 2068-4649
www.bspsychology.ro

care îşi apreciază copiii mai mult favorabil faţă de posibilităţile lor reale şi părinţi mai exigenţi, care îşi apreciază copiii mai puţin favorabil faţă de ceea ce aceştia pot în mod real.

Ipoteza 3 - *Se prezumă că există diferenţe de gen în ceea ce priveşte atenţia vizuală a preşcolarilor cu vârste cuprinse între 3 şi 4 ani.*

Prelucrarea statistică a datelor a relevat şi existenţa unei diferenţe de gen în ceea ce priveşte atenţia vizuală a preşcolarilor cu vârste cuprinse între 3 şi 4 ani, confirmând şi cea de-a treia ipoteză formulată a cercetării. Se observă ca fetele au scorat superior băieţilor la testul de atenţie vizuală. O explicaţie în acest sens ar putea fi adoptarea rolurilor de gen: fetele, asemeni mamelor, sunt mai grijulii, mai atente la nevoile altora, la detalii, la activităţi, la sarcinile impuse de participarea la o activitate. Băieţii, preluând un model de gen masculin, sunt mai centraţi pe modul în care să obţină rezultatul unei activităţi şi mai puţin pe detaliile prorpiu-zise ale activităţii.

Cea de-a doua explicaţie care susţine diferenţele de gen în cadrul atenţiei vizuale ca dimensiune a abilităţilor cognitive, este dată de cercetările neurologice (Gurian, 2001). Acestea susţin că diferenţele între sexe la nivelul abilităţilor cognitive, deci implicit şi la nivelul atenţiei vizuale, sunt datorate diferenţelor structurale la nivel cortical (amigdala – formaţiune a sistemului nervos central – este mai extinsă la băieţi, corpul calos – formaţiune interemisferică – este mai dezvoltată la fete), cât şi diferenţelor în cantitatea de neurotransmiţători şi de hormoni secretată.

Bibliografie:

Crețu, T. (2005). Psihologia varstelor.Iasi: Ed.Polirom

Cretu, T. (2009). Psihologia varstelor.Iasi: Ed.Polirom

Golu, M.(2000).Fundamentele psihologiei: Ed. Fundatiei Romania de Maine

Gurian,M.(2001).Boys and girls learn differently!A guide for teachers and parents.San Francisco,CA,US:Jossey-Bass

Hanania R, Smith LB.(2009). Selective attention and attention switching: towards a unified developmental approach. Developmental Science,13.

Marele Dictionar al Psihologiei, Larousse, Coordonatori: Bloch,H., Chemama R., Depret E, (2006). Bucuresti: EdituraTrei

Miclea, M. (1999). Psihologie cognitivă. Iași: Ed. Polirom

Platforma de evaluare a dezvoltarii PED[a,] Cognitrom(2009)

Ribot,T.(1924/2000).Atentia si patologiaei (editie in limba romana, traducere de Leonard Gavriliu). Bucuresti: Ed.Iri

Rosca,A.(1976).Psihologiegenerala.Bucuresti:Ed.StiintificasiEnciclopedica

Rusu, C. (2007).Psihologie cognitivă. Bucureşti: Ed.Fundaţiei România de Mâine

BLACKSEA JOURNAL OF PSYCHOLOGY
eISSN: 2068-4649; Print ISSN: 2068-1186

The "Black Sea" Journal of Psychology
Vol. 6, Issue 2, 1-31, Spring, 2015
ISSN: 2068-4649
www.bspsychology.ro

Schiopu,U, Verza E.(1997). Psihologia varstelor. Ciclurilevietii. Bucuresti: Editura Didactica si Pedagogica

Sion, G. (2003). Psihologia vârstelor. Bucureşti: Ed. Fundaţiei România de Mâine

1. Zlate, M. (2004). Psihologia mecanismelor cognitive. București: Ed. Polirom